ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ **Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ**

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

Ένα ταξίδι επιστημονικής φαντασίας

Β1. Λεξιλογικός Πίνακας: ***ή φωνή***

αντιφωνῶ: απαντώ σε προηγούμενη προσφώνηση, αντιλέγω, αποκρίνομαι

εὔφωνος: < εὖ + φωνή = 1. αυτός που έχει γλυκιά φωνή, 2. αυτός που διακρίνεται για την ηχηρή φωνή του (συνών.:γλυκόλαλος, καλλίφωνος- αντών.: κακόφωνος)

μικρόφωνος: αυτός που έχει ασθενική/αδύναμη φωνή

ή μικροφωνία: η απαλή, ευχάριστη και γλυκιά φωνή

μεγαλόφωνος: 1. αυτός που έχει δυνατή φωνή, ο φωνακλάς (συνών.: υψηλόφωνος- αντών.: μικρόφωνος), 2. αυτός που λέγει μεγάλα λόγια, ο αλαζόνας/ο υπερήφανος

τό φώνημα: είναι ο φθόγγος που παρουσιάζεται σ' ένα σταθερό φθογγολογικό περιβάλλον και δίνει μια νέα λέξη. Έτσι π.χ. στις λέξεις **π**όνος, **τ**όνος, **μ**όνος τα π, τ. μ διαφοροποιούν τη σημασία των αντίστοιχων λέξεων, είναι φωνήματα

φωνητικός: 1. αυτός που σχετίζεται με τη φωνή (φωνητικά όργανα), 2. αυτός που συντελεί στην παραγωγή της φωνής (φωνητικές χορδές), 3. αυτός που σχετίζεται με τους φθόγγους (φωνητικοί νόμοι, μεταβολές), 4. ο προικισμένος με φωνή, με λόγο

ή φωνασκία: 1. στην α.ε. σημαίνει άσκηση της φωνής στο τραγούδι ή στην απαγγελία, 2. στη ν.ε. σημαίνει πολύ δυνατή και ενοχλητική ομιλία, συζήτηση με οξεία και διαπεραστική φωνή

ή εὔφωνία: 1. η γλυκιά και ευχάριστη φωνή, 2. η καλή προφορά (αντών.: κακοφωνία)

ἀναφωνώ: 1. φωνάζω δυνατά, κραυγάζω λόγω ψυχικής έντασης, 2. στην α.ε. ανακηρύσσω, αναγορεύω

διαφωνία: η έλλειψη συμφωνίας, η διάσταση απόψεων, η ασυμφωνία γνωμών, η διχογνωμία/αντιγνωμία (αντών.: ομοφωνία, συμφωνία)

σύμφωνος: 1. αυτός που έχει την ίδια γνώμη για κάτι με άλλον, 2. αυτός που είναι ανάλογος και ταιριαστός με κάτι άλλο

ἄφωνος: 1. άλαλος, βουβός, 2. αυτός που σιωπά από κατάπληξη

ή ἀφωνία: η πλήρης απώλεια της φωνής από παθολογικά ή ψυχολογικά αίτια

καλλίφωνος: αυτός που διαθέτει ωραία φωνή, που τραγουδά μελωδικά

παράφωνος: 1. αυτός που δεν ακολουθεί τους κανόνες της μουσικής αρμονίας, φάλτσος, 2. κακόφωνος (αντών.: αρμονικός, μελωδικός)

ή παραφωνία: δυσαρμονία, παρατονία, φάλτσο

πολύφωνος: αυτός που βγάζει πολλούς και διαφορετικούς ήχους/φωνές

ή πολυφωνία: 1. συνδυασμός πολλών φωνών ή οργάνων κατά την εκτέλεση μουσικής σύνθεσης (αντών.: μονοφωνία), 2.(μτφ.) η ύπαρξη πολλών διαφορετικών απόψεων για το ίδιο θέμα (συνών.: πλουραλισμός)

φωνηεντικός: αυτός που σχετίζεται με τα φωνήεντα (π.χ. φωνηεντικά πάθη)

ευφωνικός: αυτός που αναφέρεται στην ευφωνία ή που συντελεί σε αυτήν

πολυφωνικός: αυτός που αναφέρεται στην πολυφωνία (αντών: μονοφωνικός)

γραμμόφωνο: συσκευή αναπαραγωγής ήχων

φωνογράφος: συσκευή για την εγγραφή και την αναπαραγωγή ήχων (συνών: γραμμόφωνο)

φωνοληψία: σύνολο διαδικασιών με τις οποίες επιτυγχάνεται η λήψη και αποτύπωση ήχων (συνών: ηχοληψία)

φωνολογία: ο κλάδος της γλωσσολογίας που μελετά τη λειτουργία των φωνημάτων μιας γλώσσας

φωνολογικός: αυτός που σχετίζεται με τη φωνολογία

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ **Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ**

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

Ένα ταξίδι επιστημονικής φαντασίας

Β1. Λεξιλογικός Πίνακας: ***ή φωνή***

Ασκήσεις:

1. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α με αυτές της στήλης Β, ώστε να δημιουργηθούν ονοματικά σύνολα. Στη συνέχεια με τρία από αυτά να σχηματίσετε προτάσεις.

Α	Β
1. μεγαλόφωνος	α. τραγουδιστής
2. φωνήεν	β. συσκευή
3. διαφωνία	γ. μακρό
4. μουσική	δ. απόψεων
5. μικροφωνική	ε. συμφωνία
6. καλλίφωνος	στ. ρήτορας

.....

.....

.....

2. Να βρείτε τα αντίστοιχα συνώνυμα και αντώνυμα των παρακάτω λέξεων:

	Συνώνυμο	**Αντώνυμο**
α. εύφωνος	.....	.....
β. μεγαλόφωνος	.....	.....
γ. φωνασκώ	.....	.....
δ. διαφωνία	.....	.....
ε. πολυφωνία	.....	.....

3. Να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις των παρακάτω προτάσεων με συνώνυμές τους από το λεξιλογικό πίνακα του βιβλίου.

α. Ο <u>καλλίφωνος</u> τραγουδιστής χειροκροτήθηκε θερμά από το κοινό.

β. Στην παιδική χορωδία ακούστηκαν και κάποιες <u>φάλτσες φωνές</u>.

γ. Ακούγοντας την τραγική είδηση έμεινε <u>άναυδος</u>.

δ. Το <u>γραμμόφωνο</u> ξυπνά παλιές ρομαντικές αναμνήσεις.

ε. Η <u>ηχοληψία</u> ήταν εξαιρετική, γιατί οι ηχητικές συσκευές ήταν σύγχρονες.

4. Να συμπληρώσετε τα κενά των επόμενων προτάσεων επιλέγοντας την κατάλληλη λέξη από το Λεξιλογικό Πίνακα:

α. Τα ..... διακρίνονται σε βραχύχρονα, μακρόχρονα και δίχρονα.

β. Δεν τήρησε τη ..... και φάνηκε ασυνεπής.

γ. Ο υποψήφιος βουλευτής εξαιτίας των συχνών αγορεύσεων κατά την προεκλογική περίοδο έπαθε .....

δ. Η γιαγιά χάρισε στον εγγονό ως οικογενειακό κειμήλιο το παλιό της .....

ε. Ο κήρυκας ανήγγειλε ..... στους Αθηναίους τη σύναψη ειρήνης με τους Λακεδαιμόνιους.